

רשומות

הצעות חוק

10 ביולי 1969

847

כ"ד בתמוז תשכ"ט

צמוד

325	חוק לתיקון דיני העונשין (שכר עבודה), תשכ"ט—1969
326	חוק לתיקון תקנות־שעת־חירום (תשלומי חובה) (מס' 2), תשכ"ט—1969
327	חוק־יסוד : נשיא המדינה (תיקון מס' 2)

מתפרסמת בזה מטעם הממשלה הצעת חוק לתיקון דיני העונשין (שכר עבירה):

מבוא

החוק הקיים נותן למשטרה ולבתי המשפט סמכויות רחבות לתפיסת חפצים ששימשו בביצוע עבירה והם בידי אזרחים. אלה הוראות שני הסעיפים העיקריים בענין זה – סעיפים 32 ו-39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר והיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט–1989:

“32. (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין סעיף קטן (א).”
“39. על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע כמעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם.”

בתיק ב"ש 277/67–276–275 (האטים, האטים ופדילי נ. מדינת ישראל – טרם פורסם) נתברר מקרה, שעם לכידתם של עבריינים נתפסו ברשותם מלבד החפצים הקשורים בביצוע העבירה גם כסף שניתן להם כשכר בעד העבירה שנתבקשו לבצע בתחומי ישראל.

בית המשפט העליון קבע, כי הוראות החוק הקיים אינן חלות על שכר העבירה, ועל כן אין בית המשפט יכול לצוות על חילוטו והמדינה חייבת להחזירו לנאשמים.

החוק המוצע בא לתקן את המצב בענין זה, ולהקנות למשטרה סמכות לתפוס גם חפץ שהוא שכר עבירה בלבד, או אמצעי לביצועה, אף שהעבירה עצמה לא נעברה בחפץ גופו ואין הוא דרוש כראיה במשפט, ולהקנות לבתי המשפט סמכות לחלט אותו שכר עבירה או אמצעי לביצועה.

חוק לתיקון דיני העונשין (שכר עבירה), תשכ"ט-1969

תיקון סעיף 11א לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה)

1. בסעיף 11א לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד-1954, סעיף קטן (ב) סומן "(ג)", ולפניו יבוא:

"(ב) הורשע אדם בעבירה, וקיבל דבר כשכר בעד ביצועה או כאמצעי לביצועה, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס פי שלושה משוויו של השכר, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הסכום הגדול יותר."

תיקון סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)

2. בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969: (להלן - הפקודה), בסוף סעיף קטן (א) יווסף:

"או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

תיקון סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש)

3. האמור בסעיף 39 לפקודה יסומן "(א)" ולאחריו יבוא:

"(ב) ניתן הפך כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה ולא חל עליו אחד התנאים האחרים האמורים בסעיף 32, לא יחולט אלא אם החפץ ניתן מאת בעליו, או מאת המחזיק בו כדין, או על דעתו, כשכר בעד ביצוע העבירה שעליה הורשע הנדון, או כאמצעי לביצועה, או בעד ביצוע עבירה אחרת הקשורה בעבירה שבה הורשע הנדון, או כאמצעי לביצוע העבירה האחרת; ואין נפקא מינה אם ביצע הנדון את העבירה האחרת ואם לאו, ואף אם לא נתכוון לבצעה.

(ג) צו חילוט לפי סעיף זה יכול שיינתן בין בגזר הדין ובין על פי עתירה מטעם תובע."

דברי הסבר

(מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט-1969, גם דברים שניתנו כשכר עבירה וכאמצעי לביצועה.

הוראה זו מסמיכה את בית המשפט לחלט לביצועה, כשהנאשם הורשע עליה או על עבירה אחרת הקשורה בה. שלא כבחילוט הפצים שנעברה כהם עבירה או שהם ראייה במשפט, המחולטים רק אם העבריין שהורשע הוא בעל החפץ, שכר העבירה ניתן לחילוט אף שהעבריין לא זכה בבעלות חוקית בחפץ, שכן הוא נרכש שלא כדין. אולם לפני שיחולט, יש להוכיח שהחפץ נמסר לעבריין מאת הבעלים או מאת המחזיק בו כדין, או על דעתם.

הוראה נוספת, בסעיף קטן (ג) המוצע, באה להבהיר כי צו החילוט, בכל מקרה של חילוט, יכול להינתן בין בגזר הדין ובין בצו נפרד לאחר מכן על פי עתירת תובע. בהקשר זה יש לציין כי על פי הוראות נוספות בחוק הקיים, מי שאיננו שותף לעבירה וטוען לזכות בכל חפץ שחולט, רשאי לתבוע את זכותו בחפץ למרות שחולט. זו לשון סעיף 40 לפקודה הנדונה:

40. היה אדם שאיננו שותף לעבירה טוען לבעלות על החפץ שחולט או לזכות בו, רשאי הוא, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע באותו צו, לבקש מאת בית המשפט שציווה על החיילוט לבטל את הצו, ורשאי בית המשפט לעשות כן ולצוות על מסירת החפץ למבקש, לבעלותו או לשם מימוש זכותו בלבד, הכל לפי הענין."

לפי החוק הקיים, אדם שהורשע בעבירה שנתכוון בה לגרום נזק לאחר או להשיג טובת הנאה, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס עד פי שלושה משוויו הנזק או מטובת הנאה. זו לשון סעיף 11א לחוק לתיקון דיני העונשין (דרכי ענישה), תשי"ד-1954:

11א. (א) בטל עבירה שנתכוון בה הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם קנס פי שלושה משווים של הנזק שנגרם או של טובת הנאה שהושגה על ידי העבירה, או את הקנס שנקבע בחיקוק, הכל לפי הסכום הגדול יותר. (ב) בקביעת סכום הקנס לפי סעיף זה רשאי בית המשפט להתחשב, בין השאר, בהשפעה שתהיה לסילוק הקנס על יכלתו של הנאשם לפצות את הניזוק בשל הנזק שנגרם לו על ידי העבירה."

מאחר שמטרת החוק המוצע, כפי שמסתבר להלן בסעיף 2, היא להשוות דינו של שכר עבירה לדין מכשירי העבירה גרפם לענין תפיסתו וחילוטו, מוצע להשוות את דינו של השכר לדין כל טובת הנאה שהעבריין משיג בביצוע עבירה, גם לענין תשלום קנס פי שלושה משוויו, כי ייתכן שבזמן הביצוע לא נתכוון העבריין לקבל שכר בעד אלא שהדבר ניתן לו לאחריו.

הצעה זו באה לצרף לסוגי החפצים שאותם רשאית המשטרה לחפוט אגב חקירה בעבירה, והמגויים בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי

סעיף 2 הצעה זו באה לצרף לסוגי החפצים שאותם רשאית המשטרה לחפוט אגב חקירה בעבירה, והמגויים בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי

1 ס"ח תשי"ד, עמ' 234.

2 דיני מדינת ישראל (נוסח חדש), 12, עמ' 284.

חוק לתיקון תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה) (מס' 2), תשכ"ט-1969

1. תקנה 21 לתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958: (להלן - התקנות), תסומן "25" ולפניה יבוא:

הוספת תקנות
24-21

21. (א) שר המסחר והתעשייה, שר האוצר ושר העבודה ביחד (להלן - השרים) רשאים לקבוע בצו כללי, כי בעל מפעל בענף הטקסטיל וההל-בשה ישלם היטל למוען קידום המחקר או הכשרת כוח אדם אקדמאי או מקצועי לצרכי תעשיית הטקסטיל וההלבשה (להלן - קידום המחקר).

"היטל לקידום
המחקר

(ב) ההיטל יהיה בסכום מסויים או באחוז מסויים מסך כל שכר העבודה המשתלם לכלל עובדי המפעל, לרבות מנהליו, בפרק זמן מסויים, או באחוז מסויים מערך הטובין שיוצרו במפעל בפרק זמן מסויים, או לפי חישוב אחר, הכל כפי שנקבע בצו.

22. דין היטל לפי תקנה 21 כדין היטל על פי תקנה 2 ודין בעל מפעל כאמור בתקנה 21 כדין מהזיק טובין, ותקנות אלה יחולו לגביהם בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשינוי נוסף זה: בתקנה 7, בפסקה (1), במקום "בטובין שעליהם הוטל ההיטל" קרי "במפעל שבעליו חייב בהיטל לפי תקנה 21".

תחולת התקנות

23. סכומי ההיטל שייגבו לפי תקנה 21 יועברו לקרן מיוחדת שתוקם לענין זה (להלן - הקרן).

הקמת קרן

24. (א) השרים ימנו מינהלה לקרן.

מינהלה לקרן

(ב) חברי המינהלה יהיו שלושה נציגי הממשלה ושלושה נציגי היצרנים בענף הטקסטיל וההלבשה, שיתמנו לאחר התייעצות עם מנהל אגף הטקסטיל בהתאחדות בעלי תעשייה; אחד מחברי הקרן יתמנה על ידי השרים להיות יושב ראש הקרן.

(ג) המינהלה, באישור השרים, תקבע מזמן לזמן את דרכי השיי-מוש בכספי הקרן לקידום המחקר.

(ד) המינהלה תפעל לפי הנחיות השרים.

ד ב ר י ה ס ב ר

לתרומה מברעת לקידומת של תעשיית הטקסטיל, לפיתוח ולביסוסה המשקי.
מוצע, אפוא, כי יוטל היטל בשיעור מסויים משכר העבודה הכולל המשתלם לעובדי כל מפעל טקסטיל או בשיעור מסויים מערך המוצרים שיוצרו במפעל, או בשיעור אחר שייקבע, וכי סכומי ההיטל יועברו לקרן מיוחדת. דרכי השימוש בכספי הקרן ייקבעו על ידי מינהלה שתתמנה לכך.

מורגש כיום צורך מיוחד למחקר שימושי ולהכשרת כוח אדם אקדמאי לשימוש במחקר בענף הטקסטיל. אגף הטקסטיל בהתאחדות בעלי התעשייה מכיר בחשיבותה של הבעיה, ולפתרונה הוא הציע הקמת קרן מתאימה שתיוון מהיטלים שייגבו לשם כך על פי הסדר חוקי מחייב. ההתמחות התעשייתית שהנבוא בעקבות מחקרים עשויה

1 ס"ח תשב"ד, עמ' 175; ס"ח תשכ"ז, עמ' 21.

מתפרצות בזה הצעת חוק מטעם חבר הכנסת:

חוק-יסוד: נשיא המדינה (תיקון מס' 2)

תיקון סעיף 3

1. בסעיף 3 לחוק יסוד: נשיא המדינה¹, בסופו יבוא:
"תקופת כהונתו תיחשב לפי הלוח העברי."

דברי הסבר

שקובע לזה אחר, יקבע הלוח הגריגוריאני. חוק-יסוד: נשיא המדינה קובע באופן סגור בסעיף 3: "נשיא המדינה נבחר על ידי הכנסת לחמש שנים". לכן בהתאם לפקודת הפרשנות חל על חוק זה התאריך הגריגוריאני. כדי לתקן ענין זה, באה הצעת חוק זו.

מן הראוי להחיל את הלוח העברי כלוח בלעדי מהייב בחוקי מדינת ישראל. למעשה, רק חוק יום העצמאות הקובע שיום העצמאות יחול בה' באייר מנמיג את הלוח העברי. פקודת הפרשנות קובעת שבמקום שלא נאמר בפירוש

חבר הכנסת: מ' חזני

1 ס"ח חשכ"ד, עמ' 118; חשכ"ט, עמ' 98.

